
Arunika Upanishad

ఆరుణికోపనిషత్

Document Information

Text title : Arunika Upanishad

File name : aruni.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic Tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 16/108; Sama Veda, Sannyasa Upanishad

Latest update : Sept. 24, 1999

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 22, 2023

sanskritdocuments.org

ఆరుణికోపనిషత్

॥ ఆరుణికోపనిషత్ ॥ 16

ఆరుణికాఖ్యోపనిషత్ప్రాయానామనోఽమలాః |
యత్పుబోధాద్యాన్తి ముక్తిం తద్రామబ్రహ్మ మే గతిః ||

ఓం ఆప్యాయన్తిశ్చి శాన్తిః ||

ఓం ఆరుణిః ప్రాజాపత్యః ప్రజాపతేర్లోకం జగము | తం
గత్వోవాచ | కేన భగవన్కర్మాణ్యశేషతో విస్మజామీతి |
తం హోవాచ ప్రజాపతిస్తవ
పుత్రాన్భ్రాతృన్పృష్ఠాన్వదీఞ్చఖాం యజ్ఞోపవీతం యాగం
స్వాధ్యాయం
భూర్లోకభువర్లోకస్వర్లోకమహర్లోకజనోలోకతపోలోకసత్యలోకం
చాతలతలాతలవితలనుతలరసాతలమహాతలపాతాలం బ్రహ్మాణ్డం
చ విస్మజేత్ | దణ్డమాచ్ఛాదనం చైవ కౌపీనం చ
పరిగ్రహేత్ | శేషం విస్మజేదితి || ౧ ||

గృహస్థో బ్రహ్మచారీ వా వానప్రస్థో వా ఉపవీతం భూమావప్పు
వా విస్మజేత్ | తాకికాగ్నినుదరాగ్నౌ సమారోపయేత్ |
గాయత్రీం చ స్వవాచాగ్నౌ సమారోపయేత్ | కుటీచరో
బ్రహ్మచారీ కుటుంబం విస్మజేత్ | పాత్రం విస్మజేత్ |
పవిత్రం విస్మజేత్ | దణ్డాంతోకాంశ్చ విస్మజేదితి హోవాచ
| అత ఉర్ధ్వమమన్తవదాచరేత్ | ఉర్ధ్వగమనం విస్మజేత్ |
ఔషధవదశనమాచరేత్ | త్రిస్థ్యాయాద్ సానమాచరేత్ |
సన్నిం సమాధావాత్మన్యాచరేత్ | సర్వేషు
వేదేష్యారణ్యకమావర్తయేదుపనిషదమావర్తయేదుపనిషదమావర్తయే
ఏదితి || ౨ ||

ఖల్వహం బ్రహ్మసూచనాత్సూత్రం బ్రహ్మసూత్రమహమేవ

విద్వాన్ప్రివృత్సూత్రం త్యజేద్విద్వాన్య ఏవం వేద సంన్యస్తం మయా
 సంన్యస్తం మయా సంన్యస్తం మయేతి త్రిరుక్వాభయం
 సర్వభూతేభ్యో మత్తః సర్వం ప్రవర్తతే । సఖామాగోపాయోజః
 సఖాయోఽసీన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్తస్ముః శర్మ మే భవ
 యత్పాపం తన్నివారయేతి । ఆనేన మస్త్రేణ కృతం వాఇణవం
 దణ్ణం కౌపినం
 పరిగ్రహేదౌషధవదశనమాచరేదౌషధవదశనం
 ప్రాశ్నీయాద్యథాలాభమశ్నీయాత్ । బ్రహ్మచర్యమహింసా
 చాపరిగ్రహం చ సత్యం చ యత్పేన హే రక్షత హే రక్షత హే
 రక్షత ఇతి ॥ 3॥

అథాతః పరమహంసపరివ్రాజకానామాసనశయనాదికం భూమా
 బ్రహ్మచర్యం మృత్యుత్రమలామ్బుపాత్రం దారుపాత్రం వా
 యతీనాం
 కామక్రోధహర్షరోషతోభమోహదమ్భదర్పేచ్ఛాసూయామమత్వాహక్ష్కే
 ఆరాదీనపి పరిత్యజేత్ । వర్షాసు ద్రువశీలోఽష్టా
 మాసానేకాకీ యతిశ్చరేత్ ద్వావేవ వా విచరేద్ద్వావేవ వా
 విచరేదితి ॥ 3॥

స ఖల్వేవం యో విద్వాన్సోపనయనాదూర్ధ్వమేతాని ప్రాగ్వా త్యజేత్
 । పిత్రం పుత్రమగ్నుపవీతం కర్మ కలత్రం చాన్యదపీహ యతయో
 భిక్షార్థం గ్రామం ప్రవిశన్తి పాణిపాత్రముదరపాత్రం వా ।
 ఓం హి ఓం హి ఓం హిత్యేతదుపనిషదం విన్యసేత్ ॥

ఖల్వేతదుపనిషదం విద్వాన్య ఏవం వేద పాలాశం
 బైల్వమాశ్వత్థమాదుమ్బరం దణ్ణం మౌజ్జీం మేఖలాం
 యజ్ఞోపవీతం చ త్యక్త్వా శూరో య ఏవం వేద । తద్విష్టోః
 పరమం పదం సదా పశ్యన్తి సూరయః । దివీవ చక్షురాతతమ్ ।
 తద్విప్రాసో విపన్యవో జాగృవాంసః సమిన్ధతే । విష్టోర్యత్పరమం
 పదమితి । ఏవం నిర్వాణానుశాసనం వేదానుశాసనం
 వేదానుశాసనమితి ॥ ౫॥

ఇతి సామవేదీయారుణికోపనిషత్సమాప్తా ॥

Arunika Upanishad

pdf was typeset on December 22, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

